

Hvordan jobber politiet med å
forebygge rusmiddelbruk blant
ungdom?

Og hvordan har politiets endrede
retningslinjer påvirket deres arbeid?

Stasjonssjef Anita Hermansen
Seksjonsleder Lene Fabek

IOGT 09.11.23

Hvordan jobber politiet med å forebygge rusmiddelbruk blant ungdom i dag?

Samfunnsutviklingen er at rusmiddelbruk er mindre alvorlig enn tidligere. Brudd på legemiddeloven er mindre alvorlig.

Samfunnsutvikling ønsker brukere skal få hjelp, behandling og oppfølging – OG DET SKAL VÆRE FRIVILLIG

Kjører innom og rundt skoler/klubber/sentre
Oppsøker/snakker med ungdom
Stiller opp på ulike initiativ, men må prioritere
Digitale foreldremøter
Varsler/samarbeider med foreldre
Varsler/samarbeider med BV
Samarbeider med skoler, fritidsseksjon, Utekontakten, andre
Støtter/veileder/tar i mot tips/info
Etterretning som analyser og skriver tema rapporter
Interne tiltaksmøter og bruker patruljeseksjon aktivt ute i tillegg til
forebyggende seksjon
Bekymringssamtaler (frivillig)
Deltar i ansvarsgrupper
Politiet deler opplysninger etter politiregisterlovens § 27
Etterforsker straffesaker innenfor frist

Og hvordan har politiets endrede retningslinjer påvirket deres arbeid?

Riksadvokaten sier at det er en helsesak å frembringe hva som har ført ungdom inn i rus. Det skal ikke avdekkes gjennom avhør og politiarbeid.

Politidirektøren sier at politiet skal samarbeide men vi skal ikke gjøre andre etater sin jobb.

Forebygging gjennom straffesak – ga mer tvangsmiddel bruk i form av ransaking og beslag

Kjørte innom og rundt skoler/klubber/sentre

Oppsøkte/snakket med ungdom

Stilte opp på ulike initiativ, men måtte prioritere

Foreldremøter

Varslet/samarbeidet med foreldre

Varslet/samarbeidet med BV

Samarbeider med skoler, fritidsseksjon, Utekontakten, andre

Støttet/veiledet/tok i mot tips/info

Bekymringssamtaler (frivillig)

Deltok i ansvarsgrupper

Politiet deler opplysninger etter politiregisterlovens § 27

Etterforsket straffesaker innenfor frist

Riksadvokaten 9. april 2021

- Fremdeles straffbart - Bruk/besittelse – legemiddeloven § 24 – straff bøter eller fengsel inntil 6 mnd., eller begge deler.
- Mistanke om ruspåvirkning/bruk – hjemmel for skånsom ransaking jf. strpl. §§195 jf. 170 a

§ 195.

Når noen med skjellig grunn mistenkes for en handling som etter loven kan medføre frihetsstraff, kan det foretas ransaking av hans person dersom det er grunn til å anta at det kan føre til oppdagelse av bevis eller av ting som kan beslaglegges eller som det kan tas heftelse i.

§ 170 a.

Et tvangsmiddel kan brukes bare når det er tilstrekkelig grunn til det. Tvangsmidlet kan ikke brukes når det etter sakens art og forholdene ellers ville være et uforholdsmessig inngrep.

- Husransakelse – beslag av mobil. Hva skal til for å gå videre?

Materielt – skjellig grunn til mistanke om hva da? Konkrete holdepunkter for om mistanke om andre relevante forhold, for eksempel involvering i salg. Hvis ikke slike holdepunkter, ikke hjemmel for ytterligere tvangsmiddelbruk

- Tilnærmingen "**sånn har vi alltid gjort det**" holder ikke!
- Bevis frembrakt ved "ulovlig" ransaking blir avskjært og fungerer ikke!

- Høye krav til notoritet!

Beslutninger og mistankegrunnlag må være etterprøvbart

- Bevisstgjøring av strlpl. § 170a

§ 170 a.

Et tvangsmiddel kan brukes bare når det er tilstrekkelig grunn til det. Tvangsmidlet kan ikke brukes når det etter sakens art og forholdene ellers ville være et uforholdsmessig inngrep.

Opprettet sak – fikk beslutning fra retten/jurist/ferske spor

Pågrep ungdom på skolene/hjemme/offentlig rom

Ransaket person, tok urinprøve, mobil og ransaket bolig/rom

Strippet mange, gjennomgikk mobil, gikk gjennom hele hus/rom

Fant narkotika, brukerutstyr, pakkeutstyr, notater

Avhør

**Foreldre anmeldte sine egne barn for å få ungdom på frivillig
ruskontrakt med ris bak speilet**

**Straffereaksjon påtaleunnlattelse med vilkår rustesting ved Sosial
Medisinsk Senter eller forelegg**

Opprettet nye saker på nye ungdommer på grunnlag av funnene

Sjelden politiet tar noen på fersken i bruk selv om vi ser ungdom som er påvirket av rusmidler

En brukersak gir sjelden adgang til å ransake person, selv om vi kan ha hjemmel. Jurist må si ja til ransaking.

Vi tar avhør – sjelden noen **erkjenner bruk hvis det ikke er bevis på bruk. Saken blir henlagt.**

Når noen erkjenner skal det hentes inn **samtykke til å overføre saken til Rusrådgivende enhet i kommunen.**

Ingen samtykke - forelegg

